

SMART CITY

- fra teknik-fascination til værdiskabelse

Mange byudviklingsprojekter har smart city-elementer, der bygger på enkeltstående tekniske løsninger uden større perspektiv. Så hvordan kan vi gå fra teknik-fascination til værdiskabelse for byerne i praksis?

Af project director Ole Stilling, COWI
og kontorchef Sara Paarup, Erhvervsstyrelsen, Planlægning og Byudvikling

Der er behov for smart city-elementer i byudviklingen. Alene kombinationen af befolkningstilvækst og stigningen af antallet af megabyer giver udfordringer med de livsnødvendige forsyninger. Fx ventes der i 2050 at være en underforsyning på 40 % af rent vand til byerne.

Fra teknik-fokus til byskabelse

Teknik-leverandørerne har mange ting på hylderne, og de er dygtige til at sætte dagsordenen når det gælder smart city. Problemet er bare, at de tekniske løsninger er redskaber og ikke nødvendigvis svaret på de fremadrettede udfordringer.

I stedet for at fokusere på tekniske muligheder, bør vi se på, hvordan smart city-begrebet kan bidrage med til at skabe byer, som er bæredygtige, giver borgerne høj oplevet livskvalitet og kan tilpasse byerne til udfordringerne, fx i forhold til klimaforandringerne.

Det er byernes strategiske lederskab, der i dialog med civilsamfundet og erhvervslivet kan gøre vores byer smarte ved at:

- **Skabe retning gennem visioner**
- **Understøtte visioner gennem planlægning**
- **Læring om byernes udvikling**
- **Udvikling af nye bykoncepter**

Om Smart City

Smart City dækker over strategien med at udnytte informations- og kommunikationsteknologi til at skabe intelligente løsninger på væsentlige samfundsudfordringer; fra den grundlæggende velfærd til optimering af energiforbrug, styring af gadelys, trafikafvikling, drift af bygninger og tømning af skraldespande. En række kommuner har været frontløbere i forhold til at teste nye digitale løsninger.

Skabe retning gennem visioner

Byers udvikling bør bygge på klare visioner om, hvor man vil hen. Det handler om bæredygtighed, den oplevede livskvalitet hos borgerne og på byernes evne til at tilpasse sig de nuværende og kommende udfordringer.

Når de overordnede visioner er lagt, er der nogle lokale forhold, der skal afspejles, fx i forhold til hav-niveau-stigning, hvis byen er kystnær.

Under dette overordnede lag kommer de visioner, man kan have for sin by, fordi man gerne vil noget særligt, f.eks. Faaborg-Midtfyn Kommune, der gerne vil være et moderne dansk Toscana.

Understøtte visioner gennem planlægning

Der er mange holdninger til, hvad god planlægning er. Det er dog velunderbygget, at byer med høj densitet og stor social lighed mellem indbyggerne giver de mest innovative samfund og at byer med høj densitet er de sundeste, bl.a. fordi der ofte er gåafstand til f.eks. grønne områder, kollektiv trafik og butikker.

Høj tæthed adresserer også andre fundamentale udfordringer, nemlig omkostninger til etablering af infrastruktur, energiforbruget og de afledte konsekvenser af det: En FN-kommission har foretaget en sammenligning mellem Atlanta og Barcelona. De to byer har ca. det samme antal indbyggere, men Atlanta udgør et areal, der er 26 gange større end Barcelonas. Det medfører, at Atlanta har langt

Foto: Colourbox

højere omkostninger til infrastruktur og at der udledes mere end 10 gange så meget CO₂ pr. borger i Atlanta end i Barcelona pga. forskel i transportafstandene.

Man skal selvfølgelig være opmærksom på, at høj tæthed bliver et problem, hvis den sociale diversitet er lav. Betydningen af social lighed er bl.a. dokumenteret af nobelpristager i økonomi, Joseph Stiglitz, der viser, at planlægning som sikrer lige muligheder for borgerne, fx at man kan komme til og fra arbejde på en meningsfuld måde, giver de mest innovative byer.

Læring om byernes udvikling

Byernes udformning, og de muligheder borgerne har i byerne, er afgørende for byernes kvalitet. Et greb er at bruge intelligente løsninger til at indsamle viden og erfaringer med den eksisterende by og bruge disse til at forbedre den eksisterende by og til planlægning af kommende bydele. Socio-økonomiske og demografiske forhold belyses, fx beskæftigelse, uddannelsesniveau, gældssituationen,

adgangen til betalt boliger og borgernes deltagelse i byudviklingen: Alt sammen forhold der viser, om man er på rette vej i forhold til visionerne for byen.

Udvikling af nye bykoncepter

Der skal nye by-koncepter til for at modsvare nuværende og fremtidige krav. Der skal udvikles løsninger i forhold til boliger, mobilitet, arbejdspladser og fødevareproduktion. Princippet er, at løsningerne hele tiden skal reflektere og tilpasse sig borgernes aktuelle og kommende behov. I forhold til mobilitet kan det handle om, at der hele tiden er et transportmiddel til rådighed efter det konkrete behov, og at teknologiske løsninger sikrer, at du kan skaffe adgang til relevante transportmidler.

I flere byer har man taget tekniske løsninger i brug for at skabe nye bykoncepter, f.eks. velfærdsteknologi, der understøtter byernes overordnede målsætninger om skabelse af social innovation.

Fra tekniske fix til smarte byer

Vi forstår godt, at man fristes til at lave hurtige og synlige ting – og selvfølgelig skal vi ikke være så teknik-forskrækkede, at vi ikke kan teste en app eller nogle sensorer for at blive lidt klogere, men en øjet fokusering på tekniske muligheder kan være spild af penge. Byernes lederskab og planlægning er stadig grundpillerne i at skabe byer, der er værd at leve, bo og arbejde i. Smart teknologierne er vigtigere end nogen sinde før, da vi skal bruge viden om byerne og lære hurtigere end tidligere på grund af tilstrømningen til byerne og fordi bl.a. klimaforandringer vil give nye betingelser.

Vi skal se mulighederne i en strategisk, prioriteret helhed, da den smarte by kun bliver skabt af visioner, planlægning, læring og en udvikling af nye by-koncepter, der hele tiden retter sig efter aktuelle og kommende udfordringer. Bystyrerne skal selv sætte dagsordenen i et sammenhængende perspektiv med inddragelse af relevante aktører. Det er koden til smarte byer. •